

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

LT

Nuomonė 03/2024

(pagal SESV 287 straipsnio 4 dalį)

pridedama prie Komisijos atlikto
Išorės veiksmų garantijos vertinimo
[COM(2024) 208]

Turinys

	Dalis
Įvadas	01–17
Bendra informacija	01–08
Išorės veiksmų garantija	01–02
„Europos darnaus vystymosi fondas +“	03–07
Kita biudžeto garantijomis užtikrinta ES finansinė parama šalims partnerėms	08
Šios nuomonės apimtis	09–17
Apimtis	09–15
Mūsų nuomonės apribojimai	16–17
Konkrečios pastabos	18–64
Išorės veiksmų garantijos vertinimas yra platesnio išorės veiksmų priemonių vertinimo dalis	18–24
Bendras kelių priemonių vertinimas	18–19
Komisijos vertinimo pateikimas Europos Audito Rūmams	20
Vertinimo apribojimai	21–22
Neigiama Reglamentavimo patikros valdybos nuomonė	23–24
Komisijos atliktas Išorės veiksmų garantijos vertinimas nėra išsamus	25–45
Nepakankamai išnagrinėta, kaip „prisidedama prie bendrų tikslų“	26–27
Trūksta informacijos apie pasiektus rezultatus ir veiklos rodiklius	28–34
Mažai informacijos apie „papildomumą“	35–45
Neįvertinta didžiausia garantijos suma	46–54
Atidėjiniai Ukrainai suteiktoms Europos investicijų banko paskoloms	50–52
Atidėjiniai makrofinansinei paramai	53–54
Komisijos vertinime nepakankamai atsižvelgta į tam tikras išorės tyrimo išvadas	55–59
Programavimo procesas ir ES delegacijų pajėgumai	57–59
Nepakankamai įvertinti kiti KVTBP „Globali Europa“ kriterijai	60–64
Vertinime nenagrinėjamas aspektas dėl deramo mažų ir vidutinių garantijos šalių įtraukimo	60–61

Ne iki galo įvertintas aspektas dėl ypatingo dėmesio mažiausiai išsivysčiusioms šalims	62
Neįvertinta investicijų į „nebendradarbiaujančius jurisdikciją turinčius subjektus“ prevencija	63–64
Papildomi aspektai	65–69
Nesilaikoma informacijos teikimo ir skaidrumo reikalavimų	65–69
EDVF+ interneto svetainėje nėra skundų nagrinėjimo mechanizmo	66–67
Trūksta informacijos KVTBP „Globali Europa“ metinėje ataskaitoje	68
Nepaskelbti posėdžio protokolai	69
Baigiamosios pastabos	70–75
Priedai	
I priedas. EDVF, EDVF+ ir susijusių garantijų mechanizmų ypatumų palyginimas	
II priedas. Makrofinansinės paramos apžvalga	
III priedas. Ankstesnės Audito Rūmų specialiosios ataskaitos ir nuomonės	
Santrumpos	
Terminų žodynis	

Ivadas

Bendra informacija

Išorės veiksmų garantija

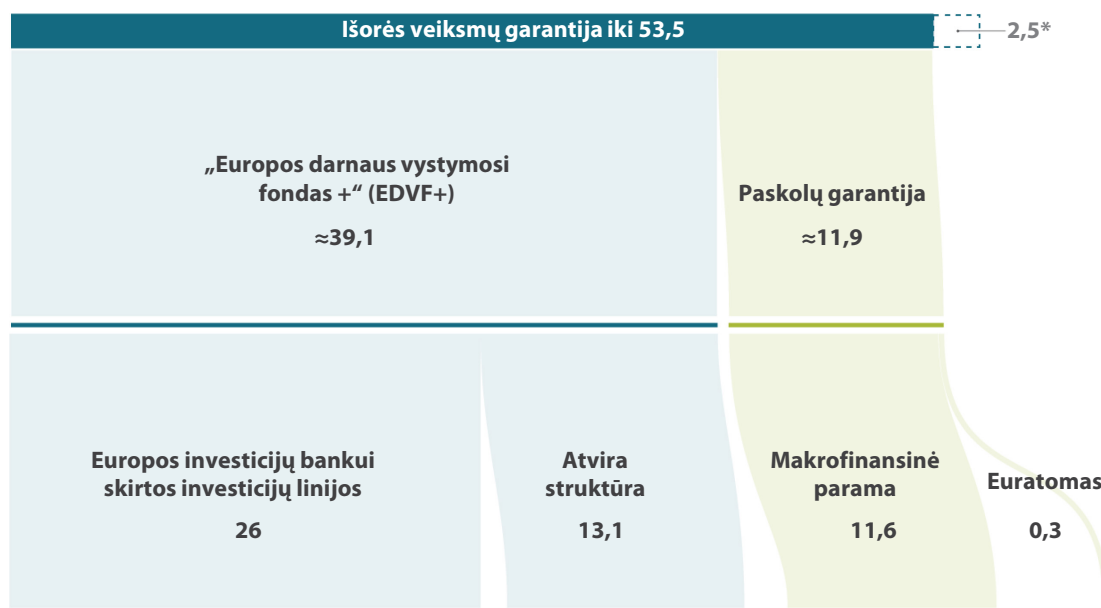
01 Išorės veiksmų garantija (IVG) sukurta 2021 m. Reglamentu (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“ (toliau – KVTBP „Globali Europa“ reglamentas). Ji grindžiama dviem ankstesniais garantijų mechanizmais:

- Europos darnaus vystymosi fondo (EDVF) garantija, kuri sukurta Reglamentu (ES) 2017/1601 EDVF operacijoms remti;
- Išorės veiksmų garantijų fondu, kuris nustatytas Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 480/2009 ir kurio ištekliais buvo dengiamos Europos investicijų banko pagal jo išorės skolinimo įgaliojimą vykdomos operacijos.

02 Taikydama IVG Europos Sąjunga gali iki 53,5 milijardo eurų teorinės didžiausios sumos garantijomis užtikrinti finansavimo ir investavimo operacijas šalyse partnerėse. Didžiausia IVG dalis – apie 39,1 milijardo eurų – apima „Europos darnaus vystymosi fondo +“ (EDVF+) lėšomis finansuojamą veiklą. Dar 11,9 milijardo eurų skirti makrofinansinei paramai ir Euratomo paskoloms šalims partnerėms (žr. **1 diagramą**).

1 diagrama. Išorės veiksmų garantijos komponentai

(mlrd. EUR)

Pastaba: * taikant IVG galima padengti investavimo operacijas iki 53,5 milijardo eurų teorinės didžiausios sumos. Faktinis garantijos pajėgumas yra maždaug 51 milijardas eurų (žr. 46–52 dalis).

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis 2025 m. ES biudžeto projektu, XI darbinio dokumentu dėl biudžeto garantijų, bendro atidėjinių fondo ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų, p. 72.

„Europos darnaus vystymosi fondas +“

03 EDVF+ yra integruotas finansinis paketas, kuriuo ES šalims partnerėms suteikiamas finansavimo pajėgumas biudžeto garantijų, kurioms taikoma IVG, derinimo operacijų, dotacijų, techninės pagalbos ir finansinių priemonių forma¹. EDVF+ paskirtis – padėti siekti darnaus vystymosi tikslų remiant investicijas į įvairias sritis – nuo skurdo panaikinimo iki „konkrečių socioekonominių pagrindinių neteisėtos migracijos“ ir priverstinio persikėlimo priežasčių šalinimo².

04 EDVF+ įgyvendinamas taikant [netiesioginį valdymą](#) per įvairias reikalavimus atitinkančias plėtros finansų įstaigas, visų pirma Europos investicijų banką (EIB). Taigi EDVF+ įgyvendinamas taikant mišrų finansavimą (jis apima dotacijas ir paskolas) ir garantijų susitarimus, pasirašytus su finansų įstaigomis partnerėmis. Šios finansų įstaigos partnerės pasirašo finansavimo operacijas su valstybinio lygmens ir subvalstybinio lygmens garantijos šalimis, privačiais veiklos vykdytojais, investiciniais

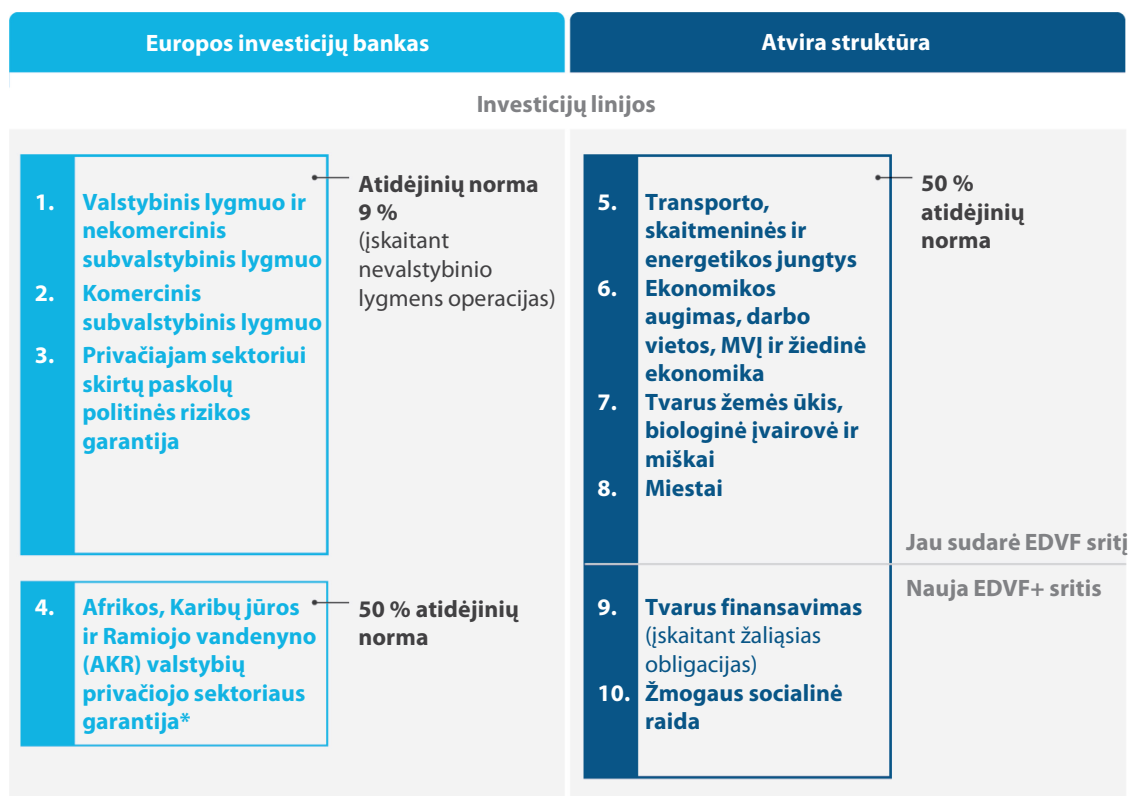
¹ KVTBP „Globali Europa“ reglamento 31 straipsnio 2 dalis.

² Ten pat, 64 konstatuojamoji dalis.

fondais ir kitais subjektais, taip pat su vietos bankais, kurie teikia likvidumą galutiniams paramos gavėjams.

05 EDVF+ investicijų struktūrą sudaro EIB skirtos specialios linijos³ (orientacinė suma – 26 milijardai eurų) ir atviros struktūros linijos, kuriomis taip pat gali naudotis kitos finansų įstaigos ir kurios sudaro likusius 13,1 milijardo eurų (žr. **2 diagramą**).

2 diagrama. EDVF+ investicijų struktūra

Pastaba: * EIB skirta ketvirta investicijų linija „AKR privačiojo sektoriaus garantija“ tik iš dalies finansuojama pagal IVG: 500 milijonų eurų garantijų suma gaunama pagal atviros struktūros liniją, kuriai taikoma 50 % atidėjinių norma. Ši investicijų linija daugiausia finansuojama ankstesnės AKR investicinės priemonės grįžtamosiomis lėšomis.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis 2025 m. ES biudžeto projektu, **XI darbinio dokumentu** dėl biudžeto garantijų, bendro atidėjinių fondo ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų, p. 72.

06 Pakeisdamas Europos darnaus vystymosi fondą, naujasis EDVF+ tapo pagrindine 2021 m. gruodžio mėn. pradėtos iniciatyvos „Global Gateway“ finansavimo priemone. Šia iniciatyva siekiama skatinti pažangias, netaršias ir saugias jungtis skaitmeniniame, energetikos ir transporto sektoriuose ir visame pasaulyje stiprinti sveikatos, švietimo ir mokslinių tyrimų sistemas.

³ KVTBP „Globali Europa“ reglamento 36 straipsnio 1 ir 2 dalys.

07 Didžiausias pradinės EDVF garantijos pajėgumas buvo 1,5 milijardo eurų. EDVF+ pajėgumas yra gerokai didesnis – siekiama padengti iki 39,1 milijardo eurų. Tuo metu, kai Komisija pristatė komunikatą dėl strategijos „Global Gateway“, šiuo garantijų pajėgumu pagal strategiją „Global Gateway“ buvo numatyta sutelkti iš viso iki 135 milijardų eurų privačiųjų ir viešųjų investicijų (žr. **3 diagramą**). Anot Komisijos, taikant EDVF+ pereinama nuo tradicinio finansavimo dotacijomis prie platesnio finansinių priemonių ir biudžeto garantijų naudojimo⁴. EDVF geografinė aprėptis apėmė tik ES kaimynines šalis ir Afriką, tačiau EDVF+ – beveik visą pasaulį. Išsamus abiejų priemonių palyginimas pateiktas **I priede**.

3 diagrama. „Global Gateway“: numatytos sutelkti investicijos

Pastaba: EDVF+ garantijos ir techninės pagalbos dotacijos finansuojamos iš ES biudžeto, o plėtros finansų įstaigos turėtų remti likusias investicijas, kurios sudaro iniciatyvą „Global Gateway“.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis bendru komunikatu JOIN(2021) 30 dėl strategijos „Global Gateway“, 2021 12 01, p. 8.

⁴ 2025 m. ES biudžeto projektas, 2025 m. sąmatų suvestinė, SEC(2024) 250, 2024 06 19, p. 63.

Kita biudžeto garantijomis užtikrinta ES finansinė parama šalims partnerėms

08 Be garantijų operacijų, pasirašytų pagal EDVF+, IVG taip pat užtikrinama makrofinansinė parama ir Euratomo paskolos:

- o Nuo 2021 m. iki 2024 m. birželio mėn. ES patvirtino daugiau kaip 8,5 milijardo eurų vertės makrofinansinės paramos (MFP) paskolas. **II priede** pateikiamas pasiskirstymas pagal paramą gaunančias šalis ir atitinkamas atidėjinių sumas. 2024 m. Komisija pasiūlė papildomų paskolų Egiptui (iki 4 milijardų eurų) ir Jordanijai (500 milijonų eurų)⁵.
- o Numatoma, kad 2021–2027 m. IVG bus užtikrinta iki 300 milijonų eurų vertės **Euratomo paskolų** ES kaimyninėms šalims partnerėms. Tačiau paskutinę 2014–2020 m. Euratomo paskolą Komisija išmokėjo 2021 m. gruodžio mėn. ir nuo to laiko nebuvo pasirašyta jokių naujų Euratomo paskolų.

Šios nuomonės apimtis

Apimtis

09 Ši nuomonė grindžiama KVTBP „Globali Europa“ reglamento 42 straipsnio 5 dalimi, pagal kurią reikalaujama, kad Komisija įvertintų tam tikrus IVG aspektus (žr. **1 langelį**) ir kad prie atlikto vertinimo būtų pridėta Europos Audito Rūmų nuomonė.

1 langelis. KVTBP „Globali Europa“ reglamento 42 straipsnio 5 dalis: vertinimas

„Vadovaudamasi konkrečiomis Finansiniame reglamente nustatytais ataskaitų teikimo nuostatomis, **Komisija** ne vėliau kaip 2024 m. gruodžio 31 d. ir vėliau kas trejus metus, remdamasi išorės vertinimu, **įvertina, kaip naudojama išorės veiksmų garantija ir kaip ji veikia, visų pirma – kaip ja prisidedama prie bendrų tikslų, pasiektų rezultatų ir papildomumo**. Tą vertinimo ataskaitą Komisija teikia Europos Parlamentui ir Tarybai. **Kartu** su vertinimo ataskaita **pateikiama Audito Rūmų nuomonė**. Vertinimo ataskaita ir Audito rūmų nuomonė paskelbiamos viešai.“

⁵ 2025 m. ES biudžeto projektas, 2024 06 19, [sąmatų suvestinė](#), p. 67.

10 2024 m. gegužės 15 d. Komisija paskelbė šiuos dokumentus:

- o Komisijos ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai dėl 2014–2020 m. ir 2021–2027 m. daugiametėse finansinėse programose (DFP) numatytų Europos Sąjungos išorės finansavimo priemonių vertinimo ([COM\(2024\) 208](#));
- o pridedamą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą [SWD\(2024\) 133](#) (toliau – Vertinimas);
- o išorės tyrimą (užsakytą išorės konsultanto), įskaitant:
 - [apibendrinamąją ataskaitą](#);
 - [priedus](#).

11 Vertinimas apima daugelio išorės veiksmų priemonių, taikytų įgyvendinant 2014–2020 m. DFP, galutinį vertinimą ir kelių išorės veiksmų priemonių, nustatytų pagal dabartinę 2021–2027 m. DFP, laikotarpio vidurio vertinimą⁶. Komisijos tarnybų darbiniame dokumente (SWD) aiškiai nurodoma, kad į Vertinimą įtrauktas IVG vertinimas, kaip reikalaujama pagal [KVTBP „Globali Europa“ reglamento](#) 42 straipsnio 5 dalį.

12 Birželio 24 d. Taryba priėmė išvadas dėl Komisijos vertinimo, kuriose, be kita ko, pažymėjo, kad „Taryba su susidomėjimu laukia, kada galės aptarti Audito Rūmų nuomonę dėl išorės veiksmų garantijos, laikantis [KVTBP „Globali Europa“ reglamento](#) 42 straipsnio 5 dalies.“⁷.

13 Šioje nuomonėje vertinamas Komisijos atlikto vertinimo išsamumas ir kokybė. Nuomonė grindžiama [10](#) dalyje išvardytų dokumentų peržiūra. Jos struktūra paremta toliau nurodytais aspektais:

- Dalyje „Konkrečios pastabos“ nagrinėjame, ar:
 - o dėl IVG reikėtų atlikti atskirą vertinimą, o ne įtraukti jį į platesnį išorės veiksmų priemonių vertinimą;

⁶ [KVTBP „Globali Europa“](#) (įskaitant EDVF+ / IVG komponentą), [Pasirengimo narystei paramos priemonė III \(PNPP III\)](#), [Europos tarptautinio bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje priemonė \(INSC\)](#) ir [Sprendimas dėl užjūrio asociacijos, įskaitant Grenlandiją \(DOAG\)](#).

⁷ [Tarybos išvados](#) dėl išorės finansavimo priemonės „[KVTBP „Globali Europa“](#) laikotarpio vidurio vertinimo, 8 punkto k papunktis, 11343/24, 2024 06 24.

- IVG vertinimas atitinka visus KVTBP „Globali Europa“ reglamento 42 straipsnio 5 dalyje nurodytus reikalavimus;
 - Komisija vertina didžiausią IVG sumą, kaip reikalaujama pagal KVTBP „Globali Europa“ reglamento 42 straipsnio 4 dalį;
 - Komisijos vertinime tinkamai perteikiamos išorės tyrimo, kuriuo grindžiamas Vertinimas, išvados;
 - Vertinime įvertinti kiti su IVG susiję kriterijai, nustatyti KVTBP „Globali Europa“ reglamente.
- Be Vertinimo peržiūros, dalyje „Papildomi aspektai“ vertiname, ar Komisija atitinka visus dėl IVG nustatytus informacijos teikimo ir skaidrumo reikalavimus.

14 Savo analizę papildėme konsultacijomis su Komisijos Tarptautinės partnerystės generaliniu direktoratu (INTPA GD), Kaimynystės politikos ir plėtros derybų generaliniu direktoratu (NEAR GD), Ekonomikos ir finansų reikalų generaliniu direktoratu (ECFIN GD), Biudžeto generaliniu direktoratu (BUDG GD) ir Komisijos generaliniu sekretoriatu. Taip pat konsultavomės su Europos investicijų banku, kuris yra pagrindinis EDVF+ įgyvendinantis partneris.

15 Ši nuomonė grindžiama mūsų ankstesniais leidiniais, susijusiais su paskolomis, garantijomis ir novatorišku šalims partnerėms skirtos ES paramos finansavimu (žr. [III priedą](#)). Visų pirma paminėtina mūsų [Nuomonė 07/2020](#), kuri buvo parengta remiantis 2020 m. paskelbta Komisijos EDVF [įgyvendinimo ataskaita](#) (žr. [2 langelį](#)).

2 langelis. Nuomonė 7/2020, pridedama prie Komisijos ataskaitos dėl EDVF įgyvendinimo

Šioje nuomonėje, be kita ko, padaryta išvada, kad dar reikia atlikti EDVF veiklos procesų peržiūrą ir kad įgyvendinimo ataskaitoje nurodytas EDVF finansinio svorto poveikis gali būti nepatikimas. Taip pat priduriama, kad Komisijos įgyvendinimo ataskaitoje nepateikiama informacijos apie pažangą siekiant tikslo dėl klimato politikai pagal EDVF garantiją skiriamo finansavimo mažiausios dalies, atsižvelgiant į tuo metu tik prasidėjusį įgyvendinimą. Be to, atkreiptas dėmesys, kad vis dar neatliktas EDVF garantijų fondo vertinimas ir kad reikia pagerinti EDVF rezultatų sistemą.

Mūsų nuomonės apribojimai

16 Rengiant šią nuomonę nekartojamas Komisijos atliktas vertinimas. Ji neapima garantijų mechanizmų, neseniai sukurtų pagal Ukrainos priemonę ir Vakarų Balkanų priemonę, kurios nėra IVG dalis ir buvo sukurtos jau užbaigus Vertinimą. Šių dviejų priemonių sukūrimas aptartas ankstesnėse Europos Audito Rūmų nuomonėse⁸.

17 Kadangi Komisijos vertinimas apėmė ne visus aspektus, kurie privalo būti pateikti IVG vertinime (žr. [25–45](#) dalis), negalime suformuluoti pastabų dėl kiekvieno [KVTBP „Globali Europa“ reglamento](#) 42 straipsnio 5 dalyje nurodyto aspekto.

⁸ Nuomonė 03/2023 dėl Ukrainos priemonės ir Nuomonė 01/2024 dėl Vakarų Balkanų priemonės.

Konkrečios pastabos

Išorės veiksmų garantijos vertinimas yra platesnio išorės veiksmų priemonių vertinimo dalis

Bendras kelių priemonių vertinimas

18 Komisijos vertinimo sritis yra plati. Taip yra todėl, kad Komisija nusprendė parengti vieną bendrą vertinimą, apimantį kelias finansavimo priemones (žr. **11** dalį). Nors ji paaiškino priežastis, kodėl rengiamas vienas bendras vertinimas⁹, toks metodas skiriasi nuo ankstesnės praktikos. Pavyzdžiui, 2017 m. Komisija paskelbė dešimt atskirų išorės veiksmų priemonių vertinimų.

19 Kadangi tai nauja priemonė, kuriai skiriamas didelis finansavimas, būtų buvę verta atlikti specialiai jai skirtą vertinimą. Be to, taip būtų buvę geriau atsižvelgta į faktą, kad reikalavimas atlikti IVG vertinimą nustatytas atskiroje KVTBP „Globali Europa“ [reglamento](#) 42 straipsnio dalyje, kurioje pateikiami konkretūs IVG vertinimo kriterijai. Galiausiai, kadangi IVG turi būti pakartotinai vertinama kas trejus metus, specialiai jai skirtas vertinimas būtų sudaręs naudingą pagrindą ateičiai.

Komisijos vertinimo pateikimas Europos Audito Rūmams

20 Vertinimą Komisija paskelbė 2024 m. gegužės 15 d., o Taryba vertinimo išvadas priėmė 2024 m. birželio 24 d. (žr. **10** ir **12** dalis). Tačiau 42 straipsnio 5 dalyje aiškiai nurodyta, kad „[k]artu su [Komisijos] vertinimo ataskaita pateikiama Audito Rūmų nuomonė“ (pabraukta papildomai). Dėl šios priežasties būtų buvę geriau, jei Komisijos vertinimas būtų buvęs paskelbtas tuo pačiu metu kaip ir Audito Rūmų nuomonė.

⁹ SWD(2024) 133, 2014–2020 m. ir 2021–2027 m. DFP Europos Sąjungos išorės finansavimo priemonių vertinimas, p. 9.

Vertinimo apribojimai

21 Komisija vertinimo procesą apibūdino kaip patikimą ir pažymėjo, kad įrodymų svarumas įvertintas gerai¹⁰. Tačiau ji pripažino keletą išorės tyrimo apribojimų¹¹, turinčių neigiamą poveikį IVG vertinimui:

- 1) Vertinime augiausia dėmesio skirta supaprastintai 2021–2027 m. DFP išorės veiksmų priemonių struktūrai. Todėl nebuvo orientuojamasi į projektų lygmens duomenis.
- 2) EDVF+ dar tik pradėdamas įgyvendinti (siekiant tai kompensuoti, Vertinime teigiama, kad remtasi patirtimi, įgyta įgyvendinant ankstesnį EDVF).
- 3) Dėl ilgai trunkančio EDVF+ įgyvendinimo sudėtingiau įvertinti jo pridėtinę vertę.
- 4) Dar anksti daryti išvadą dėl EDVF+ poveikio ir rezultatų.
- 5) Kadangi nustatyti bendro pobūdžio tikslai ir išorės finansavimo priemonės įgyvendinamos įvairiose šalyse, sunku apibendrinti ir palyginti duomenis.
- 6) ES parama yra tik vienas iš veiksnių, prisidedančių prie pasiektų rezultatų.

22 Be to, išorės tyrime pripažinta, kad vertinimo grupė galėjo atlikti tik dalinį EDVF+ įgyvendinimo vertinimą¹². Išorės tyrimas apėmė tik laikotarpį iki 2022 m. gruodžio 31 d.¹³, o tai reiškia, kad jame parodoma padėtis, kuri buvo beveik 18 mėnesių iki Vertinimo paskelbimo.

Neigiama Reglamentavimo patikros valdybos nuomonė

23 Reglamentavimo patikros valdyba užtikrina atrinktų vertinimų kokybę. Valdyba pateikė neigiamą nuomonę dėl Komisijos vertinimo projekto, kaip ir dėl 11 iš 44 vertinimų, pateiktų jos peržiūrai 2020–2024 m.¹⁴ Tačiau šiuo atveju Valdyba padarė

¹⁰ SWD(2024) 133, p. 77–78.

¹¹ Ten pat.

¹² Išorės tyrimas, I tomas, p. 10.

¹³ SWD(2024) 133, p. 4.

¹⁴ Reglamentavimo patikros valdybos 2023 m. metinė ataskaita, 1 lentelė, 2024 m. kovo mėn.

išvadą, kad pateiktame vertinimo projekte yra didelių trūkumų¹⁵, ir rekomendavo patikslinti ne mažiau kaip 12 vertinimo aspektų.

24 Pakartotinis vertinimo pateikimas Valdybai, kad ji pateiktų antrąją nuomonę, yra neprivalomas. Vietoj to, Komisija nusprendė Valdybos rekomendacijas tiesiogiai apžvelgti skelbiamoje versijoje. Komisija paaiškino, kaip į kiekvieną rekomendaciją buvo atsižvelgta galutinėje versijoje¹⁶. Komisijos generalinis sekretoriatas, kuris padeda Valdybai, paaiškino, kad galutinis vertinimas buvo patvirtintas per įprastas Komisijos tarnybų tarpusavio konsultacijas. Nepaisant to, dėl IVG pažymime, kad tam tikros rekomendacijos, pavyzdžiui, dėl veiksmingumo vertinimo¹⁷ ir dėl pagrindžiamųjų įrodymų naudojimo ir patikimumo¹⁸, nebuvo išsamiai išnagrinėtos (taip pat žr. **26–34** dalis).

Komisijos atliktas Išorės veiksmų garantijos vertinimas nėra išsamus

25 KVTBP „Globali Europa“ reglamento 42 straipsnio 5 dalyje reikalaujama, kad Komisija įvertintų, kaip IVG naudojama ir kaip ji veikia, visų pirma – „kaip ja prisidedama prie bendrų tikslų, pasiektų rezultatų ir papildomumo“. Šie vertinimo kriterijai skiriasi nuo Komisijos geresnio reglamentavimo gairių, kuriose nurodoma, kad atliekant vertinimus daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama veiksmingumui, efektyvumui, aktualumui, nuoseklumui ir ES pridėtinei vertei¹⁹. Vertinime aiškiai nurodyti 42 straipsnio 5 dalies reikalavimai, tačiau jie nėra pakankamai išnagrinėti.

Nepakankamai išnagrinėta, kaip „prisidedama prie bendrų tikslų“

26 Vertinime nepakankamai išnagrinėtas KVTBP „Globali Europa“ reglamente nustatytas kriterijus, kaip „prisidedama prie bendrų tikslų“. Pripažįstamas apribojimas šiuo atžvilgiu ir teigiama, kad būtų per anksti daryti bet kokią tvirtą išvadą dėl EDVF+

¹⁵ Reglamentavimo patikros valdybos nuomonė, Ares(2024)1186811, 2024 02 16.

¹⁶ SWD(2024) 133, p. 73–76.

¹⁷ Reglamentavimo patikros valdybos nuomonė, 4 rekomendacija dėl tikslų pasiekimo ir 5 rekomendacija dėl išdirbių, rezultatų ir poveikio vertinimo.

¹⁸ Ten pat, 3 ir 10 rekomendacijos.

¹⁹ SWD(2021) 305, Geresnio reglamentavimo gairės, 2021 11 03.

poveikio ir rezultatų²⁰ (taip pat žr. **21** dalies **4** punktą). Tačiau Vertinime taip pat teigiama, kad visos įgyvendinimo sąlygos, dotacijos, parama biudžetui, taip pat derinimas ar biudžeto garantijos pagal EDVF+ padeda siekti KVTBP „Globali Europa“ tikslų ir uždavinių²¹. Ir vėliau daroma išvada, kad naudojantis IVG ir EDVF+ apskritai galima tinkamai prisidėti prie bendrų tikslų²². Šis teiginys grindžiamas valstybių narių ir plėtros finansų įstaigų (PFĮ) atsiliepimais, o ne faktinio EDVF+ indėlio vertinimu.

27 Be to, Vertinime nenurodyta, ar EDVF+ padėjo siekti konkrečiai EDVF+ nustatytų tikslų²³, pavyzdžiui, šalinti „pagrindines neteisėtos migracijos priežastis“, koku mastu jis padėjo siekti darnaus vystymosi tikslų ir ar padėjo sušvelninti klimato kaitą. Savo 2020 m. nuomonėje nurodėme, kad šios informacijos trūko ankstesnio EDVF vertinime²⁴. Dabartiniame vertinime teigiama, kad jis apėmė EDVF²⁵. Tačiau informacijos apie EDVF indėlį siekiant šių tikslų nepateikiama.

Trūksta informacijos apie pasiektus rezultatus ir veiklos rodiklius

28 Vertinime trūksta informacijos apie „pasiektus rezultatus“. Taip pat pripažįstamas apribojimas šiuo atžvilgiu (žr. **21** dalies **2** punktą), paaiškinant, kad vertinimo metu EDVF+ buvo dar tik pradamas įgyvendinti. Tačiau atlikdama vertinimą Komisija nepasinaudojo visa informacija, kuri buvo viešai prieinama tuo metu.

29 Vertinime teigiama, kad, siekiant kompensuoti su EDVF+ susijusių įrodymų trūkumą, analizė buvo grindžiama patirtimi, įgyta įgyvendinant ankstesnę investicijų sistemą (EDVF). Vis dėlto informacijos apie ankstesnio EDVF rezultatus Vertinime nėra.

30 Vertinime trūksta informacijos apie faktinius EDVF+ veiklos rodiklius. Jame apžvelgiama atskirų linijų padėtis²⁶, tačiau tik dėl sudarytų garantijų susitarimų sumų. Vis dėlto jame nenurodomos nei pasirašytų investavimo operacijų sumos, nei

²⁰ SWD(2024) 133, p. 78.

²¹ Ten pat, p. 38.

²² Ten pat, p. 60.

²³ KVTBP „Globali Europa“ reglamento 31 straipsnio 2 dalis.

²⁴ Audito Rūmų nuomonė 07/2020, pridedama prie Komisijos ataskaitos dėl EDVF įgyvendinimo, 32 dalis.

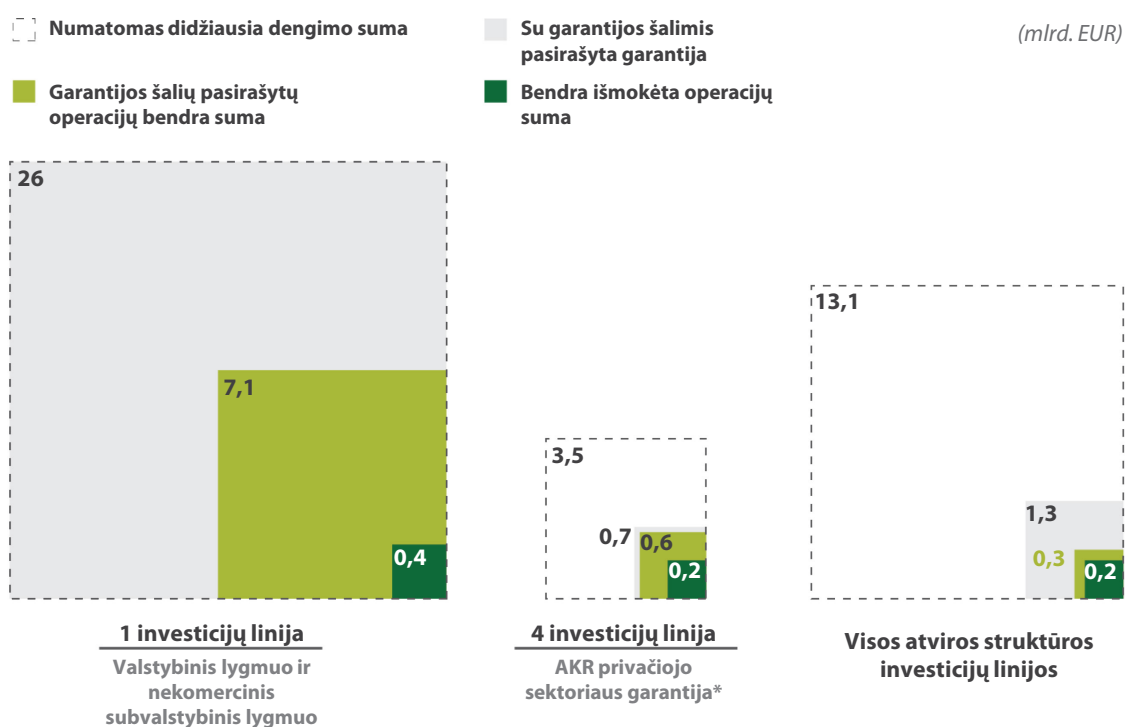
²⁵ SWD(2024) 133, p. 77.

²⁶ SWD(2024) 133, p. 28.

išmokėtos sumos. Tenka dėl to apgailestauti, nes pirmos ir ketvirtos investicijų linijų duomenys buvo pateikti 2023 m. birželio mėn.²⁷, t. y. prieš paskelbiant Vertinimą.

31 Kadangi informacijos apie veiklos rodiklius trūksta, analizavome naujausius viešai prieinamus duomenis²⁸. Iki 2023 m. pabaigos Komisija sudarė garantijų susitarimus, kurių bendra vertė – apie 28 milijardai eurų, t. y. 70 % viso EDVF+ numatyto garantijų pajėgumo. Tačiau, kaip matyti iš **4 diagramos**, dalyvaujančios PFĮ iki 2023 m. pabaigos buvo pasirašiusios susitarimus dėl investavimo operacijų už maždaug 7,9 milijardo eurų, o tai atitinka 20 % viso EDVF+ numatyto garantijų pajėgumo. Be to, tai rodo, kad įgyvendinant įvairias investicijų linijas padaryta nevienoda pažanga.

4 diagrama. EDVF+ veiklos rodikliai (2023 m. gruodžio 31 d.)

Pastaba: įgyvendinant pirmą investicijų liniją garantijos susitarimas pasirašytas dėl sumos, atitinkančios didžiausią numatytą sumą.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis 2025 m. ES biudžeto projektu, XI darbinio dokumentu dėl biudžeto garantijų, bendro atidėjinių fondo ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų, p. 78.

32 Didžiausia pažanga padaryta įgyvendinant pirmą investicijų liniją, dėl kurios garantijos susitarimą Komisija ir EIB sudarė 2022 m. balandžio 29 d. Komisijos

²⁷ 2024 m. ES biudžeto projektas, XI darbinis dokumentas, 2023 06 07, p. 76.

²⁸ 2025 m. ES biudžeto projektas, XI darbinis dokumentas, p. 78.

ataskaitoje dėl biudžeto garantijų²⁹ nurodyta, kad pagal pirmą investicijų liniją pasirašytos operacijos sudarė daugiau kaip 7 milijardus eurų. Tačiau šioje ataskaitoje nenurodyta, kad trečdalis šių operacijų buvo pasirašyta prieš sudarant garantijos susitarimą. 2019–2021 m. EIB direktorių valdyba pasirašė arba patvirtino 37 operacijas, kurių vertė viršija 2,3 milijardo eurų³⁰. Vėliau jos įtrauktos į EDVF+ garantiją.

33 Pagal ketvirtą investicijų liniją pasirašyta 554 milijonų eurų vertės operacijų. Tuo metu, kai buvo rengiama ši nuomonė, vyko derybos dėl garantijos susitarimo, skirto antrai investicijų linijai, ir buvo rengiamasi pradėti derybas dėl trečios investicijų linijos (**2 diagramoje** pavaizduotos visos sukurtos investicijų linijos). Iki 2023 m. pabaigos Komisija buvo sudariusi 10 atviros struktūros garantijų susitarimų, kurių bendra vertė – 1,3 milijardo eurų, t. y. vos 10 % sumos, iš viso numatytos pagal atvirą struktūrą. Verta pažymėti, kad KVTBP „Globali Europa“ reglamente nustatyta, kad terminas, iki kurio Komisija turi sudaryti visus EDVF+ garantijų susitarimus, yra 2027 m. pabaiga³¹. Dar 2020 m. įspėjome apie lėtą ankstesnio EDVF įgyvendinimo tempą³².

34 Šiomis aplinkybėmis Komisija paaiškino, kad derybos dėl garantijų susitarimų sudarymo gali prasidėti tik užbaigus KVTBP „Globali Europa“ programavimo procesą (žr. **57–59** dalis). Be to, Komisija savo pradines pastangas sutelkė į pirmos investicijų linijos garantijos susitarimo sudarymą su EIB, atsižvelgiant į jo dydį. Paskui vyko derybos dėl atviros struktūros susitarimų. Komisija taip pat pažymėjo, kad 2023 ir 2024 m. derybų tempas paspartėjo.

Mažai informacijos apie „papildomumą“

35 KVTBP „Globali Europa“ reglamento 2 straipsnio 10 dalyje pateikta tiksli „papildomumo“ apibrėžtis (žr. **3 langelį**) ir ji sudarė vieną pagrindinių vertinimo reikalavimų pagal KVTBP „Globali Europa“ reglamento 42 straipsnio 5 dalį.

²⁹ 2025 m. ES biudžeto projektas, **XI darbinis dokumentas**, p. 78.

³⁰ EDVF+ garantijos susitarimas dėl specialios pirmos investicijų linijos, 2022 04 29, 5 priedas. „InfraPack“ ir pereinamojo laikotarpio operacijos, p. 64–66.

³¹ KVTBP „Globali Europa“ reglamento 31 straipsnio 4 dalis.

³² Audito Rūmų nuomonė 07/2020 34 ir 66 dalys.

3 langelis. Papildomumo reikalavimai

- 1) Tikimasi, kad IVG parama pagal EDVF+ bus prisidedama prie darnaus vystymosi vykdant operacijas, kurios be šios garantijos nebūtų įmanomos arba kurias vykdant būtų pasiekti gerokai geresni rezultatai, nei būtų buvę galima pasiekti kitu atveju.
- 2) Papildomumo principas taip pat reiškia, kad IVG remiamos operacijos pritraukia privačiojo sektoriaus lėšų ir jomis sprendžiamos rinkos nepakankamumo ar neoptimalaus investavimo atvejų problemos. Be to, tikimasi, kad jomis bus gerinama investicijų kokybė, tvarumas, poveikis ar mastas.
- 3) Šis principas taip pat reiškia, kad IVG operacijos nepakeičia valstybės narės paramos, privačiojo finansavimo ar kitos ES arba tarptautinės finansinės intervencinės priemonės. Be to, taip būtų užkirstas kelias kitų viešųjų ar privačiųjų investicijų perkėlimui, nebent tai būtų pateisinama atsižvelgiant į KVTBP „Globali Europa“ reglamento tikslus ir principus.
- 4) Tikimasi, kad IVG remiami projektai turės didesnės rizikos profilį nei portfeliai, į kuriuos reikalavimus atitinkančios PFĮ investuotų pagal savo įprastą investavimo politiką.

Papildomų investicijų sutelkimas

36 Vertinime pateikta mažai informacijos apie EDVF+ pajėgumą sutelkti papildomas investicijas. Pripažįstamas apribojimas, susijęs su EDVF+ pridėtinės vertės vertinimu (žr. **21** dalies **3** punktą). Vertinime pateikiamas tik atviros struktūros linijos pridėtinės vertės vertinimas; ji apibrėžiama kaip kelių daugiašalių finansų įstaigų ir plėtros finansų įstaigų papildomo finansavimo ir ekspertinių žinių sutelkimas. Vertinime nurodyta, kad atviros struktūros linijos pridėtinę vertę įrodo didelis pasiūlymų, pateiktų pagal pirmąjį kvietimą teikti pasiūlymus dėl EDVF+ atviros struktūros, perteklius³³, tačiau nepaaiškinama, koku mastu IVG padėjo sutelkti papildomas investicijas ir ar tai būtų buvę galima pasiekti be IVG.

Privačiojo sektoriaus lėšų pritraukimas

37 Vertinime pateikiama mažai informacijos apie privačiojo sektoriaus investicijų pritraukimą ir EDVF+ pajėgumą pritraukti investicijų iš kitų šaltinių. Vertinime teigiama, kad pagal EDVF+ leidžiama naudoti ribotus ES viešuosius finansinius išteklius kaip

³³ SWD(2024) 133, p. 60.

viešųjų ir privačiųjų investicijų svertą³⁴. Tačiau šis teiginys prieštarauja kitam Vertinimo skirsniai, kuriame teigiama, kad dėl ilgesnio finansinių priemonių įgyvendinimo proceso dar per anksti vertinti EDVF+ pajėgumą dideliu mastu pritraukti privačiojo sektoriaus investicijų³⁵. Nors taip gali būti, Vertinime nebandyta apytiksliai nustatyti, kiek investicijų iš privačiojo sektoriaus galiausiai ketinama pritraukti pagal EDVF+.

38 Tačiau neseniai atliktame [programos „InvestEU“](#), pagal kurią garantijos teikiamos ES viduje, vertinime Komisija įvertino sverto ir didinamąjį poveikį³⁶ – vieną iš pagrindinių programos veiklos rezultatų rodiklių. Kaip ir EDVF+, ji buvo sukurta 2021 m., tačiau, palyginti su EDVF+, jos veikla aprėpia mažiau rinkų ir šios rinkos yra ne tokios sudėtingos.

39 Be to, atkreipiame dėmesį į tai, kad 2018 m. siūlydama sukurti EDVF+ Komisija neapibrėžė tikėtino sverto poveikio. Nei pasiūlyme dėl KVTBP „Globali Europa“ reglamento³⁷, nei pridėtame poveikio vertinime³⁸ nebuvo pateikta jokių įverčių, kokį indėlį galėtų sudaryti kiti šaltiniai. Vėliau 2021 m. komunikate dėl strategijos „Global Gateway“ Komisija nurodė tikslą iš viso pritraukti iki 135 milijardų eurų investicijų iš EDVF+ garantijų³⁹ (žr. [3 diagramą](#)). Tai atitiktų maždaug 3,5 karto viršijantį EDVF+ garantijos pajėgumą, sudarantį 39,1 milijardo eurų. Tačiau, atsižvelgdama į rinkų, kuriose veikia EDVF+, sudėtingumą ir įvairovę, taip pat į naudojamų priemonių įvairovę – nuo valstybės paskolų Užsachario Afrikoje iki privačiojo sektoriaus operacijų ES kaimyninėse šalyse – Komisija visai EDVF+ nenustatė aiškaus tikslo. Komisija paaiškino, kad sverto poveikis vertinamas per kiekvienos investavimo operacijos tvirtinimo procesą.

40 Šiuo aspektu Vertinime teigiama: „Atsižvelgiant į garantijų ir įnašų derinimo sverto poveikį, apskaičiuota, kad EDVF+ 2021–2027 m. gali sutelkti daugiau kaip pusę trilijono eurų investicijų, daugiausia iš privačiojo sektoriaus.“⁴⁰ Šis įvertis yra gerokai didesnis nei 2021 m. strategijai „Global Gateway“ Komisijos nustatyta 135 milijardų

³⁴ [Ten pat](#), p. 42.

³⁵ [Ten pat](#), p. 60.

³⁶ [SWD\(2024\) 228](#), „InvestEU“ tarpinis vertinimas, 2024 09 30, p. 36, 37 ir 61.

³⁷ Pasiūlymas dėl KVTBP „Globali Europa“ nustatymo, [COM\(2018\) 460](#), 2018 06 14.

³⁸ Poveikio vertinimas, pridėdamas prie pasiūlymo dėl KVTBP „Globali Europa“ nustatymo, [SWD\(2018\) 337](#), 2018 06 14.

³⁹ Bendras komunikatas [JOIN\(2021\) 30](#) dėl strategijos „Global Gateway“, 2021 12 01, p. 9.

⁴⁰ [SWD\(2024\) 133](#), p. 28.

eurų suma. Komisijos teigimu, šį skirtumą visų pirma lemia tai, kad į 135 milijardų eurų sumą nebuvo įtraukti derinimo įnašai. Be to, Komisija svėro poveikį turėtų vertinti laikydama tarptautinių taisyklių ir praktikos, pavyzdžiui, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos metodikos⁴¹. Vertinime nenurodoma, ar taip ir buvo daroma. Nesant išsamios informacijos apie tai, kaip Komisija vertina svėro poveikį, negalime nustatyti, ar Vertinime pateikti įverčiai yra realistiški.

41 Be to, Vertinime nėra informacijos apie privačius išteklius, sutelktus pagal ankstesnį EDVF. Tenka dėl to apgailestauti, nes Vertinime teigiama, kad jis apima EDVF, ir informacija buvo prieinama tuo metu, kai Vertinimas buvo rengiamas⁴².

Paramos iš kitų šaltinių pakeitimas

42 Vertinime nepateikiama jokios informacijos, ar EDVF+ užtikrinama, kad „operacijomis nepakeičiama valstybės narės parama, privatus finansavimas ar kita Sąjungos arba tarptautinė finansinė intervencija ir jomis būtų vengiama išstumti kitas viešąsias ar privačiąsias investicijas“, kaip reikalaujama pagal papildomumo apibrėžtį⁴³.

Didesnės rizikos profilio projektai

43 Vertinime neįvertinta, ar IVG remiamos operacijos yra didesnės rizikos profilio nei portfeliai, į kuriuos reikalavimus atitinkančios PFĮ investuotų „pagal jų įprastą investavimo politiką“⁴⁴. Vertinime apskritai pabrėžiamas EDVF+ potencialas sumažinti investavimo operacijų riziką⁴⁵, tačiau kartu pripažįstamas ribotas PFĮ noras prisiimti riziką nestabiliose ir (arba) mažiau išsivysčiusiose šalyse⁴⁶.

44 Kalbant apie rizikos vertinimą, Vertinime atkreipiamas dėmesys į su garantijų kainodara susijusius klausimus. Garantijų sutartyse nustatyti mokesčiai, kuriuos turi mokėti PFĮ. Mokesčiai turėtų atitikti ES biudžeto lėšomis dengiamos rizikos lygį.

⁴¹ KVTBP „Globali Europa“ reglamento 65 konstatuojamoji dalis.

⁴² 2025 m. ES biudžeto projektas, XI darbinis dokumentas, p. 46.

⁴³ KVTBP „Globali Europa“ reglamento 2 straipsnio 10 dalis.

⁴⁴ Ten pat.

⁴⁵ SWD(2024) 133, p. 60.

⁴⁶ Ten pat, p. 124.

Laikydamosi Finansinio reglamento⁴⁷, Komisija taikė „politines nuolaidas“, kuriomis siekiama paskatinti PFĮ investuoti itin sudėtingoje aplinkoje, pavyzdžiui, nestabiliose ir konfliktų paveiktose šalyse. Iš EIB skirtų linijų, susijusių su viešosiomis investicijomis, pirmai investicijų linijai Komisija netaiko jokių mokesčių. Atviros struktūros garantijų atveju mokesčiai mokami taikant 0,2–4 % tarifą, kuris nustatomas pagal jų portfelių rizikos profilį.

45 Vertinime pranešama apie PFĮ susirūpinimą dėl kainodaros modelio: „Kalbant apie kainodarą ir riziką, PFĮ ragina užtikrinti didesnę skaidrumą, be kita ko, suteikiant galimybę naudotis imitaciniu kainodaros modeliu.“⁴⁸ Interviu metu EIB darbuotojai paaiškino, kad net nedidelis garantijoms taikomas mokestis galiausiai nugula finansų tarpininkams ir galutiniams paramos gavėjams. Jis papildoma mokestį, kurį PFĮ vėliau prideda prie Komisijos nustatytos kainos. Dėl to investavimo operacijos gali tapti ne tokios konkurencingos.

Neįvertinta didžiausia garantijos suma

46 Be 42 straipsnio 5 dalyje nustatytų vertinimo reikalavimų, KVTBP „Globali Europa“ reglamente Komisijos taip pat reikalaujama, kad būtų „įvertinama [...] didžiausia išorės veiksmų garantijos suma“⁴⁹. Bendra IVG viršutinė riba yra 53,5 milijardo eurų⁵⁰, o atidėjiniai iš ES biudžeto sudaro iki 10 milijardų eurų⁵¹. Tam tikromis sąlygomis Komisija gali šias viršutines ribas iš dalies pakeisti. Atidėjiniai turi būti mokami iš geografinių programų asignavimų pagal KVTBP „Globali Europa“ reglamentą, Pasirengimo narystei pagalbos priemonę III ir Tarptautinio bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje priemonę. Šie asignavimai perkeliama į specialų ES biudžete sudarytą bendro atidėjinių fondo skyrių. Bendrame atidėjinių fonde laikomi atidėjiniai, sudaryti padengti finansiniams įsipareigojimams, susijusiems su finansinėmis priemonėmis, biudžeto garantijomis arba iš ES biudžeto teikiama finansine parama⁵².

⁴⁷ Reglamento 2018/1046 (Finansinio reglamento) 209 straipsnio 2 dalies g punktas. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė naujos redakcijos Reglamentą 2024/2509.

⁴⁸ SWD(2024) 133, p. 125.

⁴⁹ KVTBP „Globali Europa“ reglamento 42 straipsnio 4 dalis.

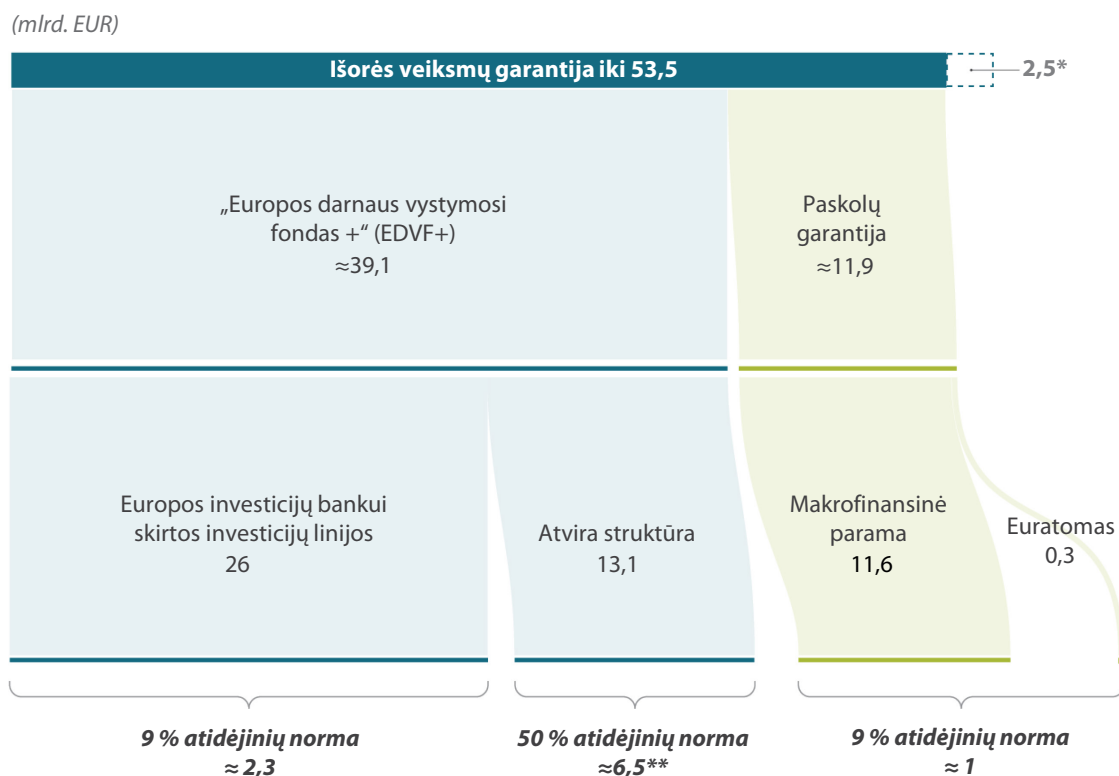
⁵⁰ Ten pat, 31 straipsnio 4 dalis.

⁵¹ Ten pat, 31 straipsnio 5 dalis.

⁵² Finansinio reglamento 212 straipsnis.

47 IVG faktinis garantinis pajėgumas priklauso nuo jos komponentams taikomos atidėjinių normos. Iš pradžių buvo nustatyta, kad ši norma sudarys nuo 9 % valstybinių (ir subvalstybinių) operacijų atveju iki 50 % rizikingesnių operacijų, susijusių su privačiuoju sektoriumi, atveju (žr. **5 diagramą**).

5 diagrama. Išorės veikslių garantijai skirti atidėjiniai

Pastaba

* Taikant IVG galima padengti investavimo operacijas iki 53,5 milijardo eurų teorinės didžiausios sumos. Faktinis garantinis pajėgumas yra maždaug 51 milijardas eurų.

** EIB skirta ketvirta investicijų linija „AKR privačiojo sektoriaus garantija“ tik iš dalies finansuojama pagal IVG: 500 milijonų eurų garantijų suma gaunama pagal atviros struktūros liniją, kuriai taikoma 50 % atidėjinių norma. Ši investicijų linija daugiausia finansuojama ankstesnės AKR investicinės priemonės grįžtamosiomis lėšomis.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis 2025 m. ES biudžeto projektu, **XI darbinis dokumentu** dėl biudžeto garantijų, bendro atidėjinių fondo ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų, p. 72.

48 Vertinime neįvertintas didžiausias garantijos pajėgumas, nors to reikalaujama pagal KVTBP „Globali Europa“ reglamento 42 straipsnio 4 dalį. Šiuo atžvilgiu vienintelis vertinamojo pobūdžio teiginys yra tas, kad labai didelis [PF] interesas pasinaudoti ES garantija rodo, kad KVTBP „Globali Europa“ reglamente nustatyta didžiausia suma yra

tikslinga⁵³. Tačiau atliekant vertinimą nebuvo įvertinta, ar didžiausia suma yra tinkama, kad naudojantis IVG būtų galima pasiekti KVTBP „Globali Europa“ reglamento tikslus.

49 Be to, atliekant vertinimą nebuvo įvertinta, ar orientacinis atidėjinių padalijimas pagal IVG komponentus – EDVF+ garantijas, MFP paskolas ir Euratomo paskolas – buvo tinkamas. Kadangi toks vertinimas nėra atliktas, Vertinime neatsižvelgiama į poveikį, kurį bendram IVG garantijų pajėgumui gali turėti 2023 m. patvirtinta 100 milijonų eurų EIB paskola Ukrainai (žr. [50–52](#) dalis) ir neseniai pasiūlytos MFP paskolos kitoms šalims partnerėms (žr. [53](#) dalį).

Atidėjiniai Ukrainai suteiktoms Europos investicijų banko paskoloms

50 Vykstant Rusijos karui prieš Ukrainą ES toliau remia Ukrainą įvairiais būdais⁵⁴, įskaitant neseniai sudarytą EDVF+ garantijos susitarimą⁵⁵.

51 2023 m. birželio mėn. Komisija nusprendė dalį IVG panaudoti Ukrainai skirtai naujai 100 milijonų eurų EIB paskolai padengti⁵⁶. Atsižvelgiant į ypatingą susijusią riziką, šių paskolų atidėjiniai sudaro 70 %⁵⁷. Tokia atidėjinių norma atitinka ankstesnį sprendimą padidinti atidėjinius Ukrainai teikiamoms paskoloms⁵⁸. Tačiau ji taip pat yra didesnė už 50 % maksimumą, iš pradžių numatytą IVG atveju⁵⁹.

52 Nors nekeliame klausimų dėl išskirtinio šios EIB paskolos Ukrainai pobūdžio, svarbu pažymėti, kad padidinus atidėjinius šiai paskolai sumažėjo pirmai investicijų linijai numatyti atidėjiniai. Taigi šiai investicijų linijai numatyta garantijos suma

⁵³ SWD(2024) 133, p. 59–60.

⁵⁴ Komisijos svetainė [ES parama Ukrainai](#)

⁵⁵ *Better Futures Program*, parengta 2023 m. gruodžio mėn. kartu su Tarptautine finansų korporacija (didžiausia garantijos suma – 90 milijonų eurų).

⁵⁶ EIB [pranešimas spaudai](#) „New EU contribution for EIB’s Ukraine support package to enable new lending of €100 million“, 2023 06 13.

⁵⁷ Komisijos ataskaita dėl finansinių priemonių, biudžeto garantijų, finansinės paramos ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų, [COM\(2023\) 683](#), 2023 10 23, p. 14–15.

⁵⁸ 2022 m. rugsėjo 20 d. [Sprendimas \(ES\) 2022/1628](#), kuriuo suteikiama išskirtinė makrofinansinė pagalba Ukrainai, bendras atidėjinių fondas sustiprinamas valstybių narių garantijomis ir specialiais atidėjimais kai kuriems su Ukraina susijusiems finansiniams įsipareigojimams, 24 konstatuojamoji dalis ir 12 straipsnis.

⁵⁹ KVTBP „Globali Europa“ reglamento 31 straipsnio 5 dalis.

sumažėjo 689 milijonais eurų (nuo 26 725 milijonų eurų pagal pasirašytą garantijos susitarimą iki dabartinės 26 036 milijonų eurų sumos). Tikėtinas didžiausias visos IVG garantijos pajėgumas taip pat sumažėjo iki dabartinės 51 036 milijonų eurų⁶⁰ sumos (teorinė didžiausia suma – 53 449 milijonai eurų). Komisijos vertinime šis sumažėjimas neminimas.

Atidėjiniai makrofinansinei paramai

53 Komisija iš pradžių nustatė 1,05 milijardo eurų MFP paskolų atidėjinių viršutinę ribą. 2024 m. pradžioje Komisija pasiūlė papildomų 4 milijardų eurų MFP paskolų Egiptui ir 500 milijonų eurų paskolų Jordanijai (MFP paskolų apžvalga pateikta [II priede](#)). Jei šios paskolos būtų patvirtintos, bendra atidėjiniams skirta suma padidėtų iki 947 milijonų eurų, t. y. arti 1,05 milijardo eurų orientacinės viršutinės ribos.

54 Taigi iki atidėjinių viršutinės ribos liktų 103 milijonai eurų. Atsižvelgdami į tai, manome, kad ES galėtų suteikti iki 1,1 milijardo eurų naujų MFP paskolų tik tuo atveju, jeigu poreikis atsirastų iki 2027 m. pabaigos. ECFIN GD darbuotojai paaiškino, kad tokiu atveju Komisija peržiūrėtų MFP orientacinę viršutinę ribą. Tačiau dėl to sumažėtų EDVF+ skirta atidėjinių suma, nebent Komisija nuspręstų iš dalies pakeisti bendrą IVG atidėjinių viršutinę ribą.

Komisijos vertinime nepakankamai atsižvelgta į tam tikras išorės tyrimo išvadas

55 Išorės tyrime yra keletas aspektų, kurie nebuvo įtraukti į Vertinimą. Visų pirma skiriasi išorės tyrimo ir vertinimo pagrindinės išvados. Komisijos vertinimo išvada iš esmės yra teigiama. Nurodoma, kad jau įsitikinta EDVF+ skatinamuoju poveikiu pritraukiant papildomą finansavimą ir ekspertines žinias, taip prisidedant prie darnaus vystymosi ir augimo⁶¹. EIB darbuotojai, su kuriais surengėme interviu, sutiko su šiuo teiginiu ir kitomis Vertinime pateiktomis baigiamosiomis pastabomis. Tačiau išorės tyrime pateiktoje išvadoje atkreipiamas dėmesys į sunkumus, su kuriais susiduriama įgyvendinant EDVF+, tarp kurių – nuolatinės techninės problemos, nepakankamas ES

⁶⁰ COM(2023) 683, 2023 10 23, p. 14–15.

⁶¹ SWD(2024) 133, p. 68.

delegacijų pajėgumas vykdyti garantijų operacijas, sumažėjęs ES matomumas arba sunkumai naudojant garantijas nestabiliuose ir mažiausiai išsivysčiusiose šalyse⁶².

56 Be to, Vertinime aiškiai nepateikiamos išvados, kurios yra svarbios vertinant IVG, kaip numatyta pagal KVTBP „Globali Europa“ reglamentą. Visų pirma išorės tyrime siūlomi galimi tolesni veiksmai⁶³ (apibendrinti toliau), kaip pagerinti EDVF+ veikimą. Iš Vertinimo nėra pakankamai aišku, ar Komisija į šiuos pasiūlymus ketina atsižvelgti.

- 1) stiprinti ES delegacijų pajėgumus;
- 2) geriau integruoti EDVF+ į geografinių programų programavimo procesą;
- 3) stiprinti bendradarbiavimą su PFJ;
- 4) stiprinti koordinavimą su suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant pilietinę visuomenę;
- 5) skatinti investicijas į bankams nepatrauklias sritis;
- 6) didinti naudojamą derinimo operacijomis (dotacijomis) nestabiliuose šalyse, kuriose nėra tinkamų sąlygų naudotis garantijomis.

Programavimo procesas ir ES delegacijų pajėgumai

57 Kalbant apie pirmiau išvardytus tolesnius veiksmus, ypatingą dėmesį norėtume skirti 2 punktui dėl geografinių programų programavimo proceso, nes jis tiesiogiai susijęs su EDVF+ lėšų naudojimu. Išorės tyrime atkreipiamas dėmesys į sunkumus, su kuriais susiduriama derinant EDVF+ su geografinių programų programavimo procesu. Tai taip pat glaudžiai susiję su ES delegacijų pajėgumu spręsti biudžeto garantijų klausimus (1 punktą).

58 Išorės tyrime teigiama: „EDVF jau turėjo pajėgumų trūkumų ankstesniu DFP laikotarpiu, o pradėjus naudoti EDVF+ jie dar labiau išryškėjo [...]. ES inicijavo specializuotų darbuotojų įdarbinimą, tačiau jų skaičius neatitinka EDVF+ masto ar užmojų.“⁶⁴ Komisijos vertinime pripažįstama, kad reikia toliau stiprinti administracinius

⁶² Išorės tyrimas, I tomas, [apibendrinamoji ataskaita](#), 5 išvada, p. 64–65.

⁶³ Išorės tyrimas, I tomas, [apibendrinamoji ataskaita](#), 5 išvada, p. 65.

⁶⁴ Išorės tyrimas, I tomas, [apibendrinamoji ataskaita](#), p. 25.

pajėgumus⁶⁵, taėiau į programavimo sunkumus ir maėus ES delegacijų pajėgumus nepakankamai atsiėvelgta.

59 Tokius sunkumus jau nurodėme savo 2023 m. specialiojoje ataskaitoje dėl KVTBP „Globali Europa“ programavimo: „EDVF+ nuostatų analizei atlikti reikėjo papildomų ES delegacijų pastangų, taėiau joms trūko patirties šia nauja priemone pasinaudoti. Dėl to buvo vėluojama parengti [daugiametes orientacines programas].“⁶⁶ Šiuo aspektu pakartotume, kad EDVF+ yra geografinių programų „įgyvendinimo priemonė“. Todėl vadovaudamasi mūsų rekomendacija (Komisija jai pritarė) per kitą programavimo laikotarpį Komisija ir EIVT EDVF+ reikalingų atidėjinių analizę turėtų atlikti tik įgyvendinimo etapu, kad programavimo procese būtų išvengta vėlavimų⁶⁷.

Nepakankamai įvertinti kiti KVTBP „Globali Europa“ kriterijai

Vertinime nenagrinėjamas aspektas dėl deramo maėų ir vidutinių garantijos šalių įtraukimo

60 KVTBP „Globali Europa“ reglamente reikalaujama, kad Komisija užtikrintų sąėiningą reikalavimus atitinkanėių PFJ, įskaitant maėus ir vidutinius subjektus, dalyvavimą⁶⁸. Vertinime šis aspektas nebuvo pakankamai įvertintas. Jame tik paminėta, kad nustatydamą EDVF+ ES išplėtė bendradarbiavimo su įvairiomis plėtros finansavimo šalimis galimybes⁶⁹, taėiau atitinkami subjektai ir sumos nenurodyti.

61 Tenka dėl to apgailestauti, nes tuo metu, kai buvo rengiamas Vertinimas, ši informacija buvo prieinama. Iki 2023 m. pabaigos Komisija buvo pasiraėiusi du garantijų susitarimus su vidutinėmis PFJ: vieną 100 milijonų eurų vertės garantijos susitarimą su „Finnfund“ ir kitą 80 milijonų eurų vertės garantijos susitarimą su EDFI (asociacija, kurią sudaro 15 vyriausybės remiamų Europos plėtros finansų įstaigų)⁷⁰. Šie

⁶⁵ SWD(2024) 133, p. 43.

⁶⁶ Specialioji ataskaita 14/2023 dėl Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės programavimo, 62 dalis.

⁶⁷ Ten pat, 4 rekomendacija.

⁶⁸ KVTBP „Globali Europa“ reglamento 35 straipsnio 5 dalis.

⁶⁹ SWD(2024) 133, p. 60.

⁷⁰ 2025 m. ES biudėeto projektas, XI darbinis dokumentas, p. 83–84.

du susitarimai sudaro apie 13 % visų garantijų, pasirašytų pagal atvirą struktūrą iki 2023 m. pabaigos.

Ne iki galo įvertintas aspektas dėl ypatingo dėmesio mažiausiai išsivysčiusiems šalims

62 Įgyvendinant EDVF+ ypač daug dėmesio turėtų būti skiriama „šalims, kurios, kaip nustatyta, yra pažeidžiamumo arba konflikto situacijoje, mažiausiai išsivysčiusiems šalims ir labai įsiskolinusioms neturtingoms šalims“⁷¹. Vertinime pranešama apie valstybių narių ir PFĮ susirūpinimą dėl galimybių nukreipti EDVF+ lėšas į sudėtingą aplinką ir netradicinio skolinimo politikos sritis, ypač naudojant garantijas⁷². Atkreipiamas dėmesys į tai, kad Komisija gali skatinti PFĮ investuoti į tokias šalis taikydama politines nuolaidas (žr. 44 dalį). Vertinime taip pat pripažįstama, kad tam tikromis sudėtingomis aplinkybėmis gali būti tikslingiau naudoti derinimą, t. y. kai pagal geografines programas mokamos dotacijos derinamos su paskolomis, nei garantijas⁷³. Tačiau jame nenurodyta, kiek lėšų šioms šalims iki šiol skirta pagal EDVF+ ir kiek tikimasi jų šiose šalyse sulaukti ateityje.

Neįvertinta investicijų į „nebendradarbiaujančius jurisdikciją turinčius subjektus“ prevencija

63 KVTBP „Globali Europa“ reglamente reikalaujama, kad biudžeto garantijos „atitikt[ų] Sąjungos politiką dėl mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų“⁷⁴. Jame daroma nuoroda į Finansinį reglamentą, kuriuo, kalbant apie ES garantijas, pavyzdžiui, EDVF+, draudžiama vykdyti operacijas su subjektais, kurie įsisteigę nebendradarbiaujančiuose jurisdikciją turinčiuose subjektuose⁷⁵. Vertinime neminima, ar apskritai pagal EDVF, EDVF+ ar KVTBP „Globali Europa“ reglamentą numatytos lėšos buvo naudojamos pagal šią politiką.

64 Nustatėme, kad EDVF+ garantijų susitarimuose, sudarytuose su EIB dėl pirmos ir ketvirtos investicijų linijų, keletas nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių

⁷¹ KVTBP „Globali Europa“ reglamento 31 straipsnio 2 dalis.

⁷² SWD(2024) 133, p. 61.

⁷³ SWD(2024) 133, p. 61 ir 124.

⁷⁴ KVTBP „Globali Europa“ reglamento 66 konstatuojamoji dalis. Visas nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES sąrašas pateiktas [Tarybos išvadose 6776/24, 2024 02 20](#).

⁷⁵ Finansinio reglamento 155 straipsnio 2 dalies b punktas.

subjektų⁷⁶ buvo nurodyti kaip „reikalavimus atitinkančios šalys“. Komisija patvirtino, kad į šiuos garantijų susitarimus automatiškai įtrauktos visos šalys, kurios potencialiai turi teisę gauti KVTBP „Globali Europa“ finansavimą. Ji paaiškino, kad pagal garantijų susitarimus PFJ privalo užtikrinti, kad visos investavimo operacijos atitiktų būtinas apsaugos priemones. Komisija stebi šį aspektą kartu su PFJ vykdydama tikrinimo procesą.

⁷⁶ 2022 m. balandžio 29 d. EDVF+ garantijos susitarimas dėl pirmos specialios investicijų linijos, 6 priedas, B dalis „Orientacinis prioritetinių valstybių sąrašas“ (p. 78): Panama. 2023 m. vasario 24 d. EDVF+ garantijos susitarimas dėl specialios ketvirtos investicijų linijos, 10 priedas „Reikalavimus atitinkančių šalių sąrašas“ (p. 75): Antigva ir Barbuda, Palau, Samoa, Trinidadas ir Tobagas, Vanuatu.

Papildomi aspektai

Nesilaikoma informacijos teikimo ir skaidrumo reikalavimų

65 Peržiūrėdami Vertinimą ir palygindami jame pateiktą informaciją su kitais šaltiniais, nustatėme, kad Komisija viešai teikia informaciją ne dėl visų aspektų, kurie yra privalomi pagal KVTBP „Globali Europa“ reglamentą. Toliau aprašyti aspektai būtų naudingi siekiant papildyti Vertinimą ir padidinti bendrą IVG skaidrumą. Vertinime nepamirėta nė viena iš šių skaidrumo spragų.

EDVF+ interneto svetainėje nėra skundų nagrinėjimo mechanizmo

66 KVTBP „Globali Europa“ reglamente reikalaujama, kad Komisija viešai skelbtų informaciją apie veiksmus, finansuojamus pagal KVTBP „Globali Europa“, „be kita ko, kai tikslinga, išsamioje bendroje interneto svetainėje“⁷⁷. Svetainėje taip pat turėtų būti „pateikiama informacija apie finansavimo ir investavimo operacijas ir pagrindinius visų IVG susitarimų elementus, įskaitant informaciją apie reikalavimus atitinkančių garantijos šalių teisinę tapatybę, laukiamą naudą vystymuisi ir skundų nagrinėjimo procedūras“⁷⁸. EDVF+ interneto svetainėje pateikiamas glaustas garantijų susitarimų aprašymas. Tačiau joje jokios privalomos pateikti informacijos apie investavimo operacijas nėra.

67 Dar svarbiau tai, kad EDVF+ interneto svetainėje turėtų būti pateikiamos „tiesiogin[ės] nuorod[os] į atitinkamų garantijos šalių [...] skundų nagrinėjimo mechanizmus“⁷⁹ ir numatyta galimybė vėliau skundus teikti tiesiogiai Komisijai. EDVF+ interneto svetainėje informacijos apie tai, kaip teikti skundus, nėra. 2023 m. Europos Parlamento užsakymu atliktame tyrime Komisijai ir PFJ rekomenduota imtis bendrų tolesnių veiksmų dėl skundų, atsižvelgiant į strategijoje „Global Gateway“ pabrėžiamų aplinkos, socialinių ir valdymo standartų svarbą⁸⁰.

⁷⁷ KVTBP „Globali Europa“ reglamento 46 straipsnio 4 dalis.

⁷⁸ KVTBP „Globali Europa“ reglamento 46 straipsnio 5 ir 6 dalys.

⁷⁹ KVTBP „Globali Europa“ reglamento 39 straipsnio 1 dalis.

⁸⁰ Europos Parlamento Vystymosi komiteto užsakymu atliktas tyrimas „The implementation of EFSD plus operations from an inclusive perspective“, 2023 m. liepos mėn., viii rekomendacija.

Trūksta informacijos KVTBP „Globali Europa“ metinėje ataskaitoje

68 KVTBP „Globali Europa“ reglamente reikalaujama, kad Komisija „kaip metinės ataskaitos dalį teik[tų] išsamų pranešimą dėl finansavimo ir investavimo operacijų, kurioms taikoma išorės veiksmų garantija“⁸¹. 2023 m. metinėje ataskaitoje, apimančioje visas išorės veiksmų priemones, pateikiamas trumpas skirsnis apie pasirašytus EDVF+ garantijos susitarimus⁸². Tačiau joje nėra „išsam[aus] pranešimo[o] dėl finansavimo ir investavimo operacij[ų]“. Be to, „išsamus pranešimas“ turėtų apimti kelis elementus, pavyzdžiui, indėlį siekiant KVTBP „Globali Europa“ tikslų, papildomumą ir pasiektą svarto poveikį. Metinėse ataskaitose, kaip ir Vertinime, nė vienas iš šių elementų neaptiriamas.

Nepaskelbti posėdžio protokolai

69 Galiausiai, Komisija privalo viešai paskelbti EDVF+ strateginės valdybos posėdžių protokolus ir darbotvarkes⁸³. Komisija mums pateikė posėdžių protokolus, taigi jie yra parengti. Vis dėlto Komisija jų nepaskelbė, nors ankstesnio EDVF [posėdžių dokumentus](#) ji pirmiau skelbdavo.

⁸¹ KVTBP „Globali Europa“ reglamento 41 straipsnio 7 dalis.

⁸² 2023 m. metinė ataskaita dėl ES išorės veiksmų priemonių įgyvendinimo, [SWD\(2023\) 357 final](#) p. 190–192.

⁸³ KVTBP „Globali Europa“ reglamento 33 straipsnio 5 dalis.

Baigiamosios pastabos

70 Komisijos atliktame ES išorės finansavimo priemonių vertinime aprašomi įvairūs išorės veiksmų garantijos aspektai ir jos remiamas pagrindinis novatoriškas finansavimo mechanizmas – „Europos darnaus vystymosi fondas +“ (EDVF+). Vertinime pateikiamos naudingos pastabos ir nurodomi išorės veiksmų garantijos įgyvendinimo sunkumai.

71 Vis dėlto, Vertinimas tebėra neišsamus, nes nepakankamai apima visus aspektus, kurie yra privalomi pagal KVTBP „Globali Europa“ reglamento 42 straipsnio 5 dalį, t. y. kaip išorės veiksmų garantija prisidedama prie bendrų tikslų, pasiektų rezultatų ir papildomumo. Iš dalies tai galima paaiškinti tuo, kad vertinimo metu EDVF+ buvo dar tik pradėdamas įgyvendinti. Tačiau atlikdama vertinimą Komisija nepasinaudojo visa informacija, kuri buvo viešai prieinama tuo metu. To pavyzdys – trūksta informacijos apie privačius išteklius, sutelktus įgyvendinant ankstesnį EDVF.

72 Be to, Vertinime neįvertinta didžiausia išorės veiksmų garantijos suma, nors to reikalaujama pagal KVTBP „Globali Europa“ reglamento 42 straipsnio 4 dalį. Nenurodoma, ar ši suma yra tinkama, kad būtų galima pasiekti išorės veiksmų garantijos tikslus, ar atidėjinių lygis yra pakankamas, ar orientacinis atidėjinių paskirstymas jo komponentams yra tinkamas. Kadangi toks vertinimas nėra atliktas, Vertinime neatsižvelgiama į poveikį, kurį bendram išorės veiksmų garantijos pajėgumui gali turėti 2023 m. patvirtinta Europos investicijų banko paskola Ukrainai ir neseniai pasiūlytos MFP paskolos kitoms šalims partnerėms.

73 Nors prie Vertinimo pridėtame išorės tyrime pateikta pasiūlymų („tolesnių veiksmų“), kaip pagerinti išorės veiksmų garantijos veikimą, neaišku, ar Komisija juos apsvarstė. Keletas kitų išorės tyrimo išvadų, kurios yra svarbios atliekant išorės veiksmų garantijos vertinimą, Komisijos vertinime aiškiai nepateikiamos.

74 Be to, kad atlikome Vertinimo peržiūrą, dar nustatėme, kad Komisija viešai teikia informaciją ne dėl visų aspektų, kurie yra privalomi pagal teisės aktus. Trūkstama informacija būtų naudinga siekiant papildyti Vertinimą ir padidinti bendrą išorės veiksmų garantijos skaidrumą.

75 Remdamiesi savo atlikta Vertinimo peržiūra, Komisijai teikiame šiuos pasiūlymus:

- Kadangi išorės veiksmų garantija yra nauja priemonė, kuriai skiriamas didelis finansavimas, būtų buvę verta atlikti išsamesnį, specialiai jai skirtą vertinimą.

Komisija turėtų apvarstyti galimybę 2027 m., kai reikės parengti kitą vertinimą, Išorės veiksmų garantijai parengti atskirą vertinimą (žr. 19 dalį).

- Kadangi Europos Audito Rūmų nuomonė turi būti pateikta kartu su Komisijos vertinimu, Komisija turėtų apvarstyti galimybę kitą kartą, kai reikės parengti Išorės veiksmų garantijos vertinimą (iki 2027 m. pabaigos), galutinį vertinimą Europos Audito Rūmams pateikti pakankamai iš anksto, kad abu dokumentai vienu metu galėtų būti paskelbti ir pateikti teisėkūros institucijoms (žr. 20 dalį).
- Nustatydamą įgytą patirtį ir rengdamą pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl DFP po 2027 m., Komisija turėtų apvarstyti galimybę pagal naujausius turimus duomenis įvertinti Išorės veiksmų garantijos elementus, kurie į dabartinį vertinimą nebuvo įtraukti (žr. 25–45 dalis).
- Kaip reikalaujama pagal KVTBP „Globali Europa“ reglamento 42 straipsnio 4 dalį, atlikdama bet kokį būsimą Išorės veiksmų garantijos vertinimą, Komisija turėtų įvertinti, ar didžiausias garantijos pajėgumas ir atidėjinių lygis yra tinkami (žr. 46–54 dalis).
- Komisija turėtų apvarstyti, kaip į išorės tyrime pasiūlytus „tolesnius veiksmus“ galėtų būti atsižvelgiama rengiant pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl DFP po 2027 m. (žr. 55–59 dalis).
- Siekdama skaidrumo Komisija turėtų apvarstyti galimybę patobulinti EDVF+ interneto svetainę ir skelbti visą informaciją, kuri privaloma pagal KVTBP „Globali Europa“ reglamentą (žr. 65–69 dalis).

Šią nuomonę priėmė III kolegija, vadovaujama Audito Rūmų narės Bettinos Jakobsen, 2024 m. gruodžio 3 d. Liuksemburge įvykusiame posėdyje.

Audito Rūmų vardu

Pirmininkas
Tony Murphy

Priedai

I priedas. EDVF, EDVF+ ir susijusių garantijų mechanizmų ypatumų palyginimas

	EDVF	EDVF garantija	EDVF+	Išorės veiksmų garantija
Laikotarpis (DFP)	2017–2020 m.		2021–2027 m.	
Teisės aktai	Reglamentas 2017/1601, kuriuo sukuriama EDVF		Reglamentas 2021/947, kuriuo nustatoma KVTBP „Globali Europa“	
Paskirtis	Remti investicijas ir didinti šalių partnerių galimybes gauti finansavimą			
Pagrindinės sritys	Tvarus ir integracinis augimas, darbo vietos, lyčių lygybė, socialiniai ir ekonominiai sektoriai, MVĮ, kartu kuo labiau didinant papildomumą, teikiant novatoriškus produktus ir pritraukiant privačiojo sektoriaus lėšas			
Tikslai	Vadovaujama ES sutarties 21 straipsniu, SESV 208 straipsniu, tarptautinio vystymosi veiksmingumo principais, JT DVT dėl skurdo panaikinimo, ES kaimynystės politika, Europos migracijos darbotvarkė, taip pat tikslais, kurie dera su Reglamente finansavimo šaltiniais.		KVTBP „Globali Europa“ reglamente apibrėžti tikslai ir, kai aktualu, Pasirengimo narystei paramos priemonės (PNPP III) reglamente apibrėžti tikslai	
ES išorės investicijų kontekstas	2016 m. parengtas Europos išorės investicijų planas (IIP), kuriame daugiausia dėmesio skiriama ekonomikos augimui, darbo vietų kūrimui, tvarumui ir migracijai		Be IIP, 2021 m. strategija „Global Gateway“, dėmesį skiriant skaitmeninei infrastruktūrai, klimatui, energetikai, transportui, sveikatai, švietimui ir moksliniams tyrimams	
Finansavimo pajėgumų teikimo būdai:	integuotas rinkinys, kurį sudaro dotacijos, garantijos ir kitos finansinės priemonės, įskaitant derinimą	garantijos	integuotas rinkinys, kurį sudaro dotacijos, techninė pagalba, finansinės priemonės, biudžeto garantijos ir derinimo operacijos	garantijos, ne tik EDVF+ operacijoms, bet ir MFP bei Euratomo paskoloms
Finansavimo šaltiniai (asignavimai)	11-asis EPF ir ES biudžetas (VBP ir EKP)		ES biudžetas: KVTBP „Globali Europa“ ir, kai aktualu, Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III)	
Geografinė aprėptis	Afrika ir ES kaimyninės šalys		Visas pasaulis	

	EDVF	EDVF garantija	EDVF+	Išorės veiksmų garantija
Garantijoms skirti atidėjiniai ir garantijų operacijų apimtis	750 milijonų eurų suma, skirta 1,5 milijardo eurų garantijoms užtikrinti (papildoma 3,8 milijardo eurų suma derinimo operacijoms)		Iki 10 milijardų eurų suma, skirta iki 51,036 milijardo eurų finansavimui užtikrinti (įskaitant 11,9 milijardo eurų garantijas paskoloms, susijusioms su makrofinansine parama, ir Euratomo paskoloms)	
Garantija teikiama:	-	privačiojo sektoriaus finansavimui	-	valstybinio lygmens ir nekomercinio subvalstybinio lygmens finansavimui; komercinio subvalstybinio lygmens finansavimui; privačiojo sektoriaus finansavimui
Garantijos atidėjinių norma	-	50 % (įsipareigojimams, kurie dengiami iš ES biudžeto)	-	Nuo 9 % (makrofinansinei paramai, valstybės rizikai ir EIB skirtoms linijoms) iki 50 % operacijoms su privačiuoju sektoriumi
Atskaitomybės tvarka	Reglamento 2017/1601 16 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „reikalavimus atitinkančios sandorio šalys, su kuriomis sudarytas EDVF garantijos susitarimas, Komisijai ir Audito Rūmams kasmet teikia finansines ataskaitas dėl finansavimo ir investavimo operacijų [...]“.		Reglamento 2021/947 38 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad „reikalavimus atitinkančios garantijos šalys, su kuriomis sudarytas išorės veiksmų garantijos susitarimas, Komisijai ir Audito Rūmams kasmet teikia finansines ataskaitas dėl finansavimo ir investavimo operacijų [...]“.	

II priedas. Makrofinansinės paramos apžvalga

Patvirtinta MFP (mln. EUR)

Valstybė	Pavadinimas	Paskolos suma	Atidėjiniai	Dotacijos	Patvirtinimas
Ukraina	Skubi MFP	1 200	108	0	2022 m. vasario mėn.
Ukraina	Išskirtinė MFP I ¹	1 000	90	0	2022 m. liepos mėn.
Ukraina	Išskirtinė MFP II ^{2, 3}	5 000	225	0	2022 m. rugsėjo mėn.
Šiaurės Makedonija	Makrofinansinė parama	100	9	0	2023 m. liepos mėn.
Moldova	Makrofinansinė parama	120	11	30	2022 m. balandžio mėn.
Moldova	Makrofinansinė parama	100	9	45	2023 m. birželio mėn.
Egiptas	Trumpalaikė MFP	1 000	90	0	2024 m. balandžio mėn.
Iš viso		8 520	542	75	

Siūloma MFP (mln. EUR)

Valstybė	Pavadinimas	Paskolos suma	Atidėjiniai	Dotacijos	Pasiūlymas
Egiptas	Makrofinansinė parama	4000	360	0	2024 m. kovo mėn.
Jordanija	MFP IV	500	45	0	2024 m. balandžio mėn.
Iš viso		4 500	405	0	

Bendra suma

13 020

947

75

Pastabos: į šią lentelę neįtraukta 18 milijardų eurų Ukrainai skirtų MFP+ paskolų suma ir pagal Ukrainos priemonę paskoloms skirta 33 milijardų eurų suma; jos tiesiogiai užtikrinamos iš ES biudžeto manevringumo maržos. Joms nėra sudaromi atidėjiniai pagal išorės veiksmų garantiją.

¹ ES valstybės narės susitarė suteikti papildomą 610 milijonų eurų vertės užtikrinimą pagal pareikalavimą naudojamų garantijų forma.

² ES valstybės narės susitarė suteikti papildomą 3 050 milijonų eurų užtikrinimą pagal pareikalavimą naudojamų garantijų forma.

³ Kita atidėjinių išskirtinėms MFP II operacijoms dalis (225 milijonai eurų) bus sumokėta pagal Ukrainos priemonę.

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis padėties analize pagal paramą gaunančias šalis, pridedama prie Komisijos ataskaitos dėl makrofinansinės paramos teikimo trečiosioms šalims 2023 m., [SWD\(2024\) 150](#).

III priedas. Ankstesnės Audito Rūmų specialiosios ataskaitos ir nuomonės

1 lentelė. Audito Rūmų paskelbti dokumentai, susiję su paskolomis, garantijomis ir novatorišku ES pagalbos finansavimu

Dokumento nuoroda	Pavadinimas
2024	2023 finansinių metų metinės ataskaitos
Nuomonė 01/2024	Nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma Vakarų Balkanų reformų ir ekonomikos augimo priemonė [2023/0397(COD)]
2023	2022 finansinių metų metinės ataskaitos
Specialioji ataskaita 14/2023	Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės „Globali Europa“ programavimas
Specialioji ataskaita 05/2023	ES finansų aplinka. Nevienalytė struktūra, kurią reikia toliau paprastinti ir didinti jos atskaitomybę
Nuomonė 03/2023	Nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma Ukrainos priemonė
Nuomonė 07/2022	Nuomonė dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl diversifikuotos finansavimo strategijos kaip bendrojo skolinimosi metodo nustatymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046, pasiūlymo [2022/0370 (COD)]
Specialioji ataskaita 06/2021	Sanglaudos politikos finansinės priemonės užbaigus 2007–2013 m. laikotarpį
Nuomonė 07/2020	Nuomonė, pridedama prie Komisijos ataskaitos dėl Europos darnaus vystymosi fondo įgyvendinimo [COM(2020) 224]
Apžvalga 07/2019	Skubi atvejo apžvalga „Tvarumo ataskaita. ES institucijų ir agentūrų pažangos įvertinimas“
Specialioji ataskaita 03/2019	Europos strateginių investicijų fondas. Kad ESIF būtų visiškai sėkmingas, būtina imtis veiksmų
Nuomonė 10/2018	Nuomonė dėl Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės [COM(2018) 460]
Specialioji ataskaita 19/2016	ES biudžeto įgyvendinimas finansinėmis priemonėmis: ko reikėtų pasimokyti iš 2007–2013 m. programavimo laikotarpio
Specialioji ataskaita 14/2015	AKR investicinė priemonė. Ar ji suteikia papildomos naudos?
Specialioji ataskaita 08/2015	Ar teikiant ES finansinę paramą tinkamai atsižvelgiama į smulkiųjų verslininkų poreikius?
Specialioji ataskaita 05/2015	Ar finansinės priemonės yra sėkmingas ir perspektyvus įrankis kaimo plėtros srityje?

Dokumento nuoroda	Pavadinimas
Specialioji ataskaita 16/2014	Regioninių investicinių priemonių dotacijų derinimo su finansinių institucijų paskolomis, siekiant remti ES išorės politiką, veiksmingumas

2 lentelė. Audito Rūmų paskelbti dokumentai, susiję su geresnio reglamentavimo reikalavimais

Dokumento nuoroda	Pavadinimas
Specialioji ataskaita 17/2022	Išorės konsultantai Europos Komisijoje
Apžvalga 02/2020	Teisėkūra Europos Sąjungoje po beveik 20 geresnio reglamentavimo metų
Specialioji ataskaita 16/2018	ES teisės aktų <i>ex post</i> peržiūra: tinkamai nustatyta, tačiau neišbaigta sistema

Santrumpos

BUDG GD: Europos Komisijos Biudžeto generalinis direktoratas

DOAG: Sprendimas dėl užjūrio asociacijos, įskaitant Grenlandiją

EAR: Europos Audito Rūmai

ECFIN GD: Europos Komisijos Ekonomikos ir finansų reikalų generalinis direktoratas

EDVF: Europos darnaus vystymosi fondas

EDVF+: „Europos darnaus vystymosi fondas +“

EIB: Europos investicijų bankas

EKP: Europos kaimynystės priemonė

EPFJ: Europos plėtros finansų įstaigos

INTPA GD: Europos Komisijos Tarptautinės partnerystės generalinis direktoratas

IVG: Išorės veiksmų garantija

KVTBP „Globali Europa“: Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“

MFP: makrofinansinė parama

NEAR GD: Europos Komisijos Kaimynystės politikos ir plėtros derybų generalinis direktoratas

PFJ: plėtros finansų įstaiga

PNPP: Pasirengimo narystei pagalbos priemonė

SWD: Komisijos tarnybų darbinis dokumentas

TBBSS: tarptautinis bendradarbiavimas branduolinės saugos srityje

VBP: Vystomojo bendradarbiavimo priemonė

Terminų žodynelis

Terminas	Paaiškinimas
Atidėjiny	Apskaitos terminas, kuriuo vadinamas į balansą įrašyto tikėtino būsimo įsipareigojimo, kurio terminas arba suma yra neapibrėžti, tiksliausias įvertis.
Atidėjinių norma	Patvirtinto finansinio įsipareigojimo procentinė dalis, kuri turi būti atspindėta kaip atidėjiny.
Biudžeto garantija	Įsipareigojimas panaudoti ES biudžetą kompensuoti bet kokiems Europos investicijų banko ir kitų plėtros finansų įstaigų nuostoliams, patirtiems paramos gavėjui neįvykdžius savo įsipareigojimų, susijusių su EDVF+, pavyzdžiui, neįvykdžius paskolos įsipareigojimų.
Darnaus vystymosi tikslai	Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m. nustatyti 17 tikslų, kuriais skatinami visų šalių veiksmai žmonijai ir planetai itin svarbiose srityse.
Derinimas	ES dotacijų derinimas su viešųjų ir privačiųjų finansuotojų teikiamomis paskolomis ar parama kapitalui.
Didinamasis poveikis	Kai tam tikras konkretaus indėlio, pavyzdžiui, ES investicijų ar garantijų, pokytis lemia didesnį išdirbio, pavyzdžiui, visų investicijų, pokytį.
Europos investicijų bankas	Valstybėms narėms priklausantis ES bankas, kuris teikia finansavimą projektams, kuriais remiama ES politika, daugiausia ES, tačiau taip pat ir už jos ribų.
Galutinis paramos gavėjas	Asmuo arba subjektas, kuris gauna EDVF+ finansavimą tiesiogiai iš Europos investicijų banko arba per kitą finansų tarpininką.

Terminas	Paaiškinimas
Geresnis reglamentavimas	Konceptija, kuria grindžiama ES politika ir teisėkūra, remiantis principais, pagal kuriuos reglamentavimo tikslai turėtų būti pasiekti kuo mažesniais sąnaudomis, o pats reglamentavimas turi būti nustatomas skaidriai, remiantis įrodymais ir dalyvaujant piliečiams bei suinteresuotiesiems subjektams.
Investicijų linija	Pagal išorės veiksmų garantiją, tikslinės EDVF+ paramos investicijų portfeliams konkrečiuose regionuose, šalyse ar sektoriuose, sritis.
Komisijos tarnybų darbinis dokumentas	Neprivalomas Komisijos dokumentas, parengtas diskusijoms institucijos viduje arba už jos ribų.
Makrofinansinė parama	Finansinės paramos, kurią ES teikia šalims partnerėms, patiriančioms mokėjimų balanso ar biudžeto sunkumų, forma.
Mažosios ir vidutinės įmonės	Dydžio apibrėžtis, taikoma įmonėms ir kitoms organizacijoms, remiantis įdarbintų darbuotojų skaičiumi ir tam tikrais finansiniais kriterijais. Mažosiose įmonėse dirba mažiau kaip 50 darbuotojų, o jų apyvarta arba bendra balanso suma neviršija 10 milijonų eurų. Vidutinėse įmonėse dirba mažiau nei 250 darbuotojų, jų apyvarta neviršija 50 milijonų eurų, o bendra balanso suma – 43 milijonų eurų.
Nebendradarbiaujantis jurisdikciją turintis subjektas	Valstybė, kuri nesilaiko gero mokesčių srities valdymo standartų.
Plėtros finansų įstaigos	Specializuoti plėtros bankai arba patronuojamosios įmonės, kuriuose valstybė paprastai turi akcijų daugumą ir kurie įsteigti privačiojo sektoriaus plėtrai besivystančiose šalyse remti.
Valstybės skola	Pinigai, kuriuos centrinė valdžia yra skolinga vietos ir užsienio skolintojams.

AUTORIŲ TEISĖS

© Europos Sąjunga, 2024

Europos Audito Rūmų pakartotinio naudojimo politika nustatyta [Audito Rūmų sprendime Nr. 6–2019](#) dėl atvirųjų duomenų politikos ir pakartotinio dokumentų naudojimo.

Jeigu nenurodyta kitaip (pavyzdžiui, atskiruose pranešimuose dėl autorių teisių), ES priklausantis Audito Rūmų turinys yra licencijuojamas pagal [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licenciją](#). Todėl paprastai pakartotinis naudojimas yra leidžiamas, jeigu tai tinkamai pažymima ir nurodomi bet kokie padaryti pakeitimai. Asmenys, kurie pakartotinai naudoja Audito Rūmų turinį, negali iškreipti pirminės prasmės ar minties. Audito Rūmai nėra atsakingi už pakartotinio naudojimo padarinius.

Būtina gauti papildomą leidimą, jei tam tikrame turinyje vaizduojami privatūs asmenys, kurių tapatybę galima nustatyti, pavyzdžiui, Audito Rūmų darbuotojų nuotraukose, arba jame pateikiami trečiųjų asmenų kūriniai.

Gavus tokį leidimą, juo panaikinamas ir pakeičiamas pirmiau minėtas bendrasis leidimas ir jame aiškiai nurodomi bet kokie naudojimo apribojimai.

Siekiant naudoti ar atgaminti turinį, kuris nepriklauso ES, gali reikėti prašyti leidimo tiesiogiai iš autorių teisių turėtojų.

Programinei įrangai ar dokumentams, kuriems taikomos pramoninės nuosavybės teisės, pavyzdžiui, patentams, prekių ženklams, registruotiesiems dizainams, logotipams ir pavadinimams, Audito Rūmų pakartotinio naudojimo politika netaikoma.

Europos Sąjungos institucijų europa.eu domeno svetainėse pateikiamos nuorodos į trečiųjų asmenų svetaines. Audito Rūmai jų nekontroliuoja, todėl raginame peržiūrėti jose pateiktą privatumo ir autorių teisių politiką.

Audito Rūmų logotipo naudojimas

Audito Rūmų logotipas negali būti naudojamas be išankstinio Audito Rūmų sutikimo.

PDF	ISBN 978-92-849-3764-6	ISSN 1977-5725	doi:1977-5725	QJ-01-24-042-LT-N
-----	------------------------	----------------	---------------	-------------------